

הישיבה נפתחה בשעה 09.55.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

מ.י.

הער: אלוף-משנה דן שומרון

- היו"ר אגרנט: מה שמך המלא?
- ד. שומרון: שמי דן שומרון.
- היו"ר אגרנט: אלוף-משנה?
- ד. שומרון: כן.
- היו"ר אגרנט: אתה מצהיר בהן צדק לומר את האמת.
- ד. שומרון: מצהיר בהן צדק לומר את האמת.
- היו"ר אגרנט: העדות שלך היא סודית והדיון הוא סודי.
- ד. שומרון: ברור.
- היו"ר אגרנט: אנהנו קראנו את העדות שמסרת לאלוף-משנה (מיל.) ישראל כרמי.
- אתה זוכר את העדות שלך?
- ד. שומרון: אני זוכר את העדות; אני זוכר גם את הנסיבות.
- היו"ר אגרנט: דאחה מאשר בהן צדק אח תוכן העדות שמסרת לאלוף-משנה ישראל כרמי?
- ד. שומרון: כן, מאשר.

ידין: השאלה הראשונה שאני רצייתי לשאול אותך, בעצם זה כתוב שם,

אבל על הנושא הזה הייתי רוצה לשמוע הבהרה מפניך, כי הנושא

קשור עם הבהרה מונחים וכיו"ב, האם לפי מיטב ידיעתך...

היו"ר אגרנט: באיזה יום זה היה? זה ביום 29 לינואר 1974?

ד. שומרון: כן.

ידין: האם לפי מיטב ידיעתך, הן בקבוצת הפקודות הראשונה שהייתה

לכם עם אלוף או תת-אלוף מנדלר ז"ל, בבוקר, והן בקבוצת

5200

מ.י.

ועדת החקירה - 17,2,74

ישיבה צ"ב - בבוקר

העד: אל"מ ד. שומרון

הפקודות השניה שהיתה נדמה לי בצהרים, אם אינני טועה...

ד. שומרון: השאלה באיזה יום.

ידין: ביום שבת, ה-6 לאוקטובר.

ד. שומרון: ביום שבת זה היה ב-8,30.

ידין: ב-8,30, ונדמה לי שהיתה עוד קבוצת פקודות אחר כך,

בצהרים.

ד. שומרון: לא היתה אחז קבוצת פקודות.

ידין: טוב, בכל אופן באותה קבוצת פקודות שאתה השתתפת בה,

באותה שבת, 6 לאוקטובר, האם לפי דעתך ברור היה לך ללא

כל צל של ספק שאאלוף מנדלר ז"ל, האם היה ברור לך שלא קיבל פקודה לבצע את

"שובך יוניים" מלא, מה שקוראים, לפי איזה שהוא לוח זמנים, אלא אם כן יקבל

הוראה לכך? ב) האם פירוש הדבר שהיתה פקודה לכווננות, במידה שהדבר נוגע

לחטיבה שלך, כי היא היתה קשורה לדבר הזה, לקראת זה, אבל לא פקודה לביצוע?

והאם אתה, כך לפי העדות, שאלת אותו: אם כבר יודעים שהערב מלחמה - למה לא

לבצע את הדבר הזה? והתשובה שלך היתה: כל ביצוע כזה בשעות היום עלול לודדר,

לגרזם פרובוקציה, ולכן לא נעשה את זה.

בשלוש השאלות האלה שהן למעשה שאלה אחת, הייתי רוצה שתבהיר

את הנסיבות ואת הבנתך את הנושא.

ד. שומרון: כן. א) הפקודה שהיתה ב-8,30 בבוקר, שבעצם היא היתה תורה

על פקודות שכבר היו קודם, זה היה יותר ריענון מאשר פקודה...

היו"ר אגרנט: ב-8,30 ביום 6 לאוקטובר?

ד. שומרון: ב-6 באוקטובר, כן.

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

נשיבה צ"ב - בבזקר

הערד: אל"מ ד. שומרוןד. שומרון:

הפקודה בעצם שהיתה המסגרת של ההכנות בכוננות הזאת היתה פקודה שהשם שלה היה "אשור". והמשמעות של "אשור" היתה שהחטיבות אצאג שנמצאות בקו, 14 ז-275, הן בהיערכות מה שנקרא "שובך יוניס קטן", זו היערכות מוגברת יותר, עם הוצאת הטנקים מהתעוזים, קיפול תצפיות ודברים כאלה, כאשר שתי חטיבות סדירות שנמצאות מאחור: החטיבה שלי, 401, באזור ביד-המדה, וחטיבת בית-ספר - באזור ביר-גפגפה.

לסקוב: 460?

ד. שומרון: כן, 460.

יותר מזה: בפקודה, בראיית הקרב, בתדריך, בסוף הפקודה...

ידין: בסוף הפקודה של "אשור"?

ד. שומרון: בסוף הפקודה שנערכה באותו יום, הרי יש תדריך או ראיית

הקרב של המפקד, שבו בצורה חופשית הוא מתאר ל את המהלכים

כפי שהם נראים לו צפויים, מה עלול להתפתח...

ובנצל: זאת אומרת בסוף קבוצת הפקודות. בא אצאג מצהלא גאל

ד. שומרון: בסוף קבוצת הפקודות. בא אלוף מנדלר ז"ל ואמר שלהערכתו,

במידה ויהיו נסיונות צליחה או תחיל המלחמה, הוא מעריך

שהחטיבה 14 ז-175 תוכלנה לבלום בגזרותיהן, ובמידה שתהיינה חדירות פה ושם -

ונדמה לי שאני זוכר גם את הציטוט, "פה ושם" - החטיבות הסדירות שנמצאות מאחור

יכו בהתקפות-נגד וישמידו את הכוחות האלה, כלומר יכו בהתקפות-נגד כדי להשמיד

את הכוחות שתודרים. וכמובן שתי החטיבות הסדירות תהיינה בכוננות לעבור...

היו"ר אגרנט: שהן מאחור?

ד. שומרון: כן, שהן מאחור, תהיינה גם בכוננות לעבור למבצעים החקפיים

שיש להם שמות קוד כמו "צפניה" ו"בן-חיל"...

מ.י.

ועות החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בכזקר

העד: אל"מ ד. שומרון

אנחנו עוד נגיע לזה, תיכף נגיע לבעיה הזאת.

יריין:

את זה הוא אמר?

כן.

ד. שומרון:

עכשיו אני רוצה לשאול אותך שאלה בנקודה זו. אנחנו עברנו

יריין:

על חומר התכנון האופרטיבי שהיה הן באוגדה והן בצבא.

בפיקוד והן במטה הכללי, לא הייתה סיטואציה, כפי שאתה מתאר לנו בתורו, מתוכננה.

כל התכנונים היו שבמקרה של חשד של אפשרות של פלישה, צליחה וכיו"ב, התכנית

האופרטיבית לפתור את הבעיה הזאת היא למעשה בשתי חטיבות שריון קדימה ואחת מאחור.

על סמך מה יכול היה, לפי דעתך, מגדלר פה פתאום להגיד שעכשיו, כשהוא יודע שיכולה

להיות צליחה, וכפי שנמסר לנו הוא היה מאד מודאג מהמצב - מדוע פתאום הוא הושב

שכל ההכנות שעובדו במשך שנה או במשך חודשים, הן פתאום לא התכנית, ודוקא

על-ידי חטיבה אחת קדימה כן אפשר לפתור את הבעיה?

אח זה באמת אני גם אמרתי לאלוף-משנה כרמי, שלהערכתך יש

ד. שומרון:

פה איזו שהיא סתירה בין הדאגה שאלברט הביע בהזדמנויות

שונות תוך מהלך השבוע האחרון, עשרה הימים האחרונים, לבין... .

שתיפתח מלחמה?

היו"ר אגרנט:

כן, שתיפתח מלחמה, ובקנה מידה מלא. יתור מזה: כיום שלישי

ד. שומרון:

באותו שבוע אנחנו ערכנו לו מסיבת פרידה בחטיבה, שבאותה

הזדמנות שהוא היה אצלי ישבנו ועשינו חזרה על מפה על "שובך יוניס", "שובך יוניס

מלא".

מתי זה היה?

יריין:

זה היה ביום שלישי או רביעי, אני חושב ביום שלישי באותו

ד. שומרון:

שבוע. אני חושב שזה היה צריך להיות 3 לחודש.

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

הערות: אלי"מ דן שומרון

- היו"ר אגרנט: 3 ו-4 לתודע?

ד. שומרון: לא, ביום שלישי בשבוע. אז זה 2 ו-3 לתודע.

נבנצל: יום ג' בשבוע - אז זה 2 באוקטובר.

ידין: הוא אומר ביום ג' או ד', אז זה 2 או 5 לתודע.

ד. שומרון: אז ביום ג' או ד' היתה מסיבה?

ידין: כן, בערב, מסיבת פרידה עשינו מרמח צפ"פ ומעלה.

ד. שומרון: אצלך?

ד. שומרון: אצלי בחטיבה, כן.

היו"ר אגרנט: תזרתם על הכנית "שובך יוניס"?

ד. שומרון: באותה הזדמנות שהוא היה אצלנו בחטיבה הוא נכנס אלי למשרד, ועל מפה עברנו וחזרנו על "שובך יוניס".

לנדוי: כמובן "שובך יוניס" מורחב.

ד. שומרון: "שובך יוניס" מלא, כן.

ידין: זאת אומרת יש פה לכאורה איזו סתירה.

ד. שומרון: יש פה, כן; יש פה איזו סתירה בין ההרגשה כפי שהוא הביע את זה בהזדמנויות שונות, לבין הפקודה הזאת.

ידין: השאלה שלי היא: באותו בוקר, ב-8.30, כאשר בתדריך הוא אמר את זה, האם אתה או מישהו לאגזגז אתר אמר: רגע אחד, הלא התכנית שלנו למקרה כזה היא "שובך יוניס", ופה אתה נותן "שובך יוניס קטן"?

ד. שומרון: לא אמרו את זה. אני גם חושב שזה היה מיותר. הרי כולם יודעים את התכניות, ואף אחד לא חשב שאלברט שכח את התכנית.

ידין: כן, בכל זאת אתה מפקד חטיבה. אינני בא בטענות, אני פשוט רוצה לשחזר את האוירה. אתה יודע את התכניות, אתה יודע את את המצב. האם לא אמרת לו: רגע אחד, אלברט, זה בניגוד לתכניות?

5204

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ב - בבוקר

מ"י.

העד: אל"מ דן שומרון

בבוצל: לא לתקן אותו, אלא מפני שיש לך הזכות להביין. אתה

רוצה להביין.

ד. שומרון: נכון. בזמן קבוצת הפקודות לא שאלתי, זה גם לא כל כך

נהוג לשאול. אלא באמת כשהתפזרה קבוצת הפקודות, בצורה

חופשית, היינו בהליכה החוצה, ואז שאלתי אותו - אז גם הייתה לנו הידיעה שבשעה 18.00 זה שי"ן לתחילת מלחמה - ואז שאלתי אותו: אם יש לנו כבר מדוע כזה מדוייק, האם לא כדאי עכשיו, אם לא להיכנס ל"שובך יונים"...

אגב, אני כמח"ט לא שמחתי כל כך לרעיון להיכנס ל"שובך יונים" מורחק, הייתי הרבה יותר מרוצה אם רק הייתי עובר את המיצרים, מתקרב לתעלה, ונשאר עם אמצעל הטעיבה בצורה מרוכזת, וכאמה שאלתי את השאלה הזאת, מדוע, אחרי ידיעות כאלה מדוייקות, אולי עכשיו אני אנוע, אעבור את המיצרים, אתקרב ואהיה בריכוז הטיבתי.

ידין: לא לפי "שובך יונים".

ד. שומרון: לא לפי "שובך יונים", אבל הכוונות היא ודאי יותר גבוהה.

והתשובה שלו באמת הייתה שההערכה היא - וזה מצטרף לרקע,

אנחנו ידענו שמתנהל תרגיל בצבא המצרי...

ידין: לפני זה.

ד. שומרון: כן.

היו"ר אגרנט: ומה הייתה התשובה שלך?

ד. שומרון: זה השתלב, גם התשובה שלו השתלבה בידיעות שהיו בימים

האחרונים. הוא אמר: ייחכן שאין למצרים באמת כוונה

להתחיל במלחמה, ואולי השי"ן הוא גם הלק מהתרגיל, והנודעה כזאת ביום דרך המיצרים, של חטיבה משוריית, עלולה להדליק את הגזרה בלי שהמצרים מתכוונים ובלוי שאנחנו רוצים.

היו"ר אגרנט: את זה הוא אמר באותו יום שבת?

ועדה החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

העד: אל"מ דן שומרוןד. שומרון:

כן, באותו יום שבת.

ידין:

אני שואל אותך שאלה: תנועה של החטיבה כפי שאתה רציח

לעשות, לא פריסה ל"שובך יוניס", אלא רק מעבר של

הג'ידי והמיתלה, אני מבין, וביניהם, ולא להתקדם אחר כך הרבה קדימה - האם היא

נמצאת תחת הצפיח של המשרים?

ד. שומרון:

במאה אחוז כן.

ידין:

במאה אחוז?

אצאאאאאאאאאאהיו"ר אגרנט:

מה היה תחת הצפיח?

ידין:

אני שואל: אצא האם תנועה דרך המיצרים, אבל אי - פריסת

הכוח אחר כך, האם זה היה תחת הצפיח? התשובה היא כן.

אני גם יזתר מאוחר, כשהגעתי אחרי הצליחה - אני הגעתי

ד. שומרון:

לאזור עתאקה ועדבייה - ואני עמדתי על ג'בל עתאקה למעלה

עם משקפת גדולה, - במזג אויר טוב, כל השטח נצפה בצורה ברורה ביותר.

לנדרי:

עד למעברים?

ד. שומרון:

עד למעברים, בהחלט, כולל כל מוצבי הפיקוד שלנו

באזור חטיבה והמיתלה, הכל נצפה בדיוק.

ידין:

התעוזים, כמובן.

ד. שומרון:

אפילו

התעוזים ודאי, אני אומר/מעבר לתעוזים, המוצבים שלנו

שנמצאים על ההרים, במעברים.

אחרי כן רשם א.כ.

אכ

עדותו של אלוף מישנה דן שומרון.

לדו"ד: דה גם ידעתם אז שאתם כתצפית?

דן שומרון: כן. לי היה ברור הדבר.

לדו"ד: גם לאלברט היה ברור?

דן שומרון: אני מתאר לי. גם מהחשובה שלו.

לדו"ד: בקשר עם זה, אתה פה בעדותך לאלוף מישנה כרמי אתה

מתאר את השיחה הזאת ואומר ככה: "אחרי קבוצת הפק"

ה, אח שאלתי את אלברט: למת, לאור העובדה שידועה כבר שעה ה-ש, לא אקדם את החטיבה
אלא שהיות ולא בטוח עדיין הזאת מלחמה, לכן י" חשש שתנועה ביום דרך המיצרים על
לגרום להתלקחות הגזרה, בלי שהמצרים מתכוונים לכך, בעצם, בשלב זה, ולכן, לא מא
קידום הכוחות". מה פירוש הדבר הזה "לא מאושר" מלמעלה או לא מאושר על-ידו?

דן שומרון: זאת הסתברות. אני לא יכול לתת בזה את החשובה.

לדו"ד: הוא השתמש במלים האלו, כפי שאתה זוכר?

דן שומרון: ברור לי ש"לא מאושר" הכוונה שלא מאושר בקשה דומה. א

לא יכול להגיש כאשר הוא אמר "לא מאושר" - זה לא מאו

לי.

לדו"ד: לא מאושר לך?

דן שומרון: לא מאושר לי. אבל אני אומר, שבכל הסיטואציה הזאת יש

איזון סתיקה בין הכוונות שלו והחשש שלו למלחמה ובין

הפקודה הזו. הן נראו לי בדי ברור, שקיימת איזון שהיא סתירה.

לדו"ד: כן, אבל בין יתר הדברים שאנחנו צריכים לחקור, עלינו

לחקור מאין נבעה הרוח הזאת שלא לגרום להתקחות. האם

עדות אלוף מישנה דן שומרון

לנדוי (המשך) היה רעיון של אלברט או זה בא מלמעלה - מאלוף הפיקוד
או מהרמטכ"ל?

דן שומרון: אני אינני יכול לתת את התשובה לזה, אם כי בהרגזה שלי

שאלברט היתה לו נטיה ללכת לכל המהלכים לצורך כוונות

מוגברת. אבל אני בשום אופן לא יכול להגיד שאני יודע איזו שהיא עובדה.

נבנצל: יש שני סוגי סתירות. יש סתירה שמעוררת בך ספק על

העובדות שהיו, ויש סתירה, כמו שיש סתירות בחיים,

שמסבירה דוקא את הפעולה, שלאחר נראית מוזרה. אם הבנתי אותך נכון, אז הסתירות

במצב: מצד אחד, אלוף מנדלר ז"ל אישית חשב שתהיה מחחמה; מצד שני, היה הפירוש

הזה שהיה שם תרגיל, שהוא לא שופש=עליון בפירוש המצב, והוא צריך היה להתחשב גם

בפירוש האפשרי הזה. ולכן, הסתירה יכולה להיות שהיא בכך שגם המצב עצמו הוא לא

כפי שהיה הולך לולא צריך היה להתחשב בספק הזה.

דן שומרון: אני חושב, ואני לא יכול להגיד פה דברים ברורים, שאלב

אם היה חפשי לעשות לפי הבנתו, הוא היה נכנס ל"שובך

יונים" מאוחר. זאת העדפתי. אני לא אומר את זה כעבודה או בקביעה. זאת הערכת

היו"ר: שאם מה?

דן שומרון: שאם השיקול היה בידיו של אלברט, במצב הזה עם התרגיל,

הרי אלברט לא היה לוקח סיכון. אם כי אני מוכרח לה

עבראיה לאחור אני לא חושב שזה בעצם היה הדבר הכריע בכך שהחטיבה לא היתה שם.

נבנצל: אבל זאת עוד לא תשובה מלאה. אבל לו היה חפשי, אתה:

היה נכנס ל"שובך יונים" מלא, פירוש הדבר, שמישהו:

עליו בפירוש לא להיכנס ל"שובך יונים" מלא, או לו היה חפשי - גם אז הוא עצמו ה

יודע; א כך אני מעריך את המצב, אבל לא אני אצא זה שחפשי להעריך מצב כפי שאנ

רדצה, אלא לכן, אני צריך אצא במה שאני מחליט להתחשב באפשרות של פירוש א

פירוט אלון במסגרת שירות

המשיג (המשטרה)

מבחינה שטחית מקובל על הממונים עלי, מבחינה שמישהו אומר לי
במפקד ששומר לי להגיד את הכוחות האלה.

שירות שירות

אני נהתי את התשובה, אבל התשובה שלי היא לא אלא קביע

עובדות, אבל אני אומר, שבמצב כפי שהיה שידעו שיש תו
/על הדבר/

אבל לא הכוחות מוכנים במצב שממנו לעבור למתקפה - זה לא

במקום, וזה תלוי במפקד, ואלכרס ידע את זה, כפי שאני הבנתי את המצב בזמנים

מאחרונים לפני זה, אני מצוין שאם העניין היה נחון לשיקולו, במצב הקיים, הוא היה

הוא לך ל"שוכן יסודית של". את ההודעה שלי היום.

הודעה

(אל עכשיל) את קבלת תשובה?

הודעה

בכלל הוא אמר שצא מה שהוא יכול לומר, ה'אלה שלי
בשורת שאלה,

הודעה

אחרי שהוא אמר לך את הדבר הזה, אתה יכולת להביין, שאח
האפשרויות (כך אני הבנתי) שבשלב מסויים אתה כן תצטרך

להתייחס קדימה אתה שאלתי אותו, והוא אמר לך, מאיזו שעה אתה צריך להיות מוכן

ללבוש זמר כזה

הודעה שירות

לא בפקודה היחה בשעה המש, אך איננו זוכר בדיוק, אחרי
השעה, זם גם חלק מפקודת הכוננות,

הודעה

בשעה ה-5 בחודש?

הודעה שירות

זה חלק מהפקודות, שלקראת שעה ה-5, לקחנו שחייים, זו
לי, כפחון - וזאת היחה שעה 4, צריכים להיות פרוסים כ

למחנות קבועים במחנות, אנחנו כבר יום קודם הכנו את השטחים האלה, מבחינת

לזלפון, שהייתה לא חשבונית להתנהל באלחוט, אבל חלק מהתכנית הזאת אמרת שהחטיב

הוא צריכה להיות בידע השחון למחנה באזור המחנה.

עדותו של אלוף מישנה דן שומרון

דן שומרון (המשך):

אני פה רוצה אולי להוסיף ששמעתי יותר מאוחר שכאילו מישנה התכוון יותר מאוחר להזיז את החטיבה. אני לא רואה שום הגיון לא צבאי ולא אתר לשמור את זה ממני בסוד שמתכוונים ברגע האחרון לרוץ למקום אחר. אני מאמין ובטוח, שאם היתה כוונה כזאת - היא בודאי היתה נאמרת לי בקבוצת הפקודות.

וזה לא נאמר?

לנדוי:

להיפך! הפקודה היא נשענה על פריסה במקום מוגדר, כאש

דן שומרון:

אנחנו שום בכוננות, כמובן, להתקופות-וגד, שעלולות להיות גם בגזרה הדרומית וגם בגזרה המרכזית. אבל הפריסה לקראת שעת ה-ש היא באיזו מחנות-הקבע.

פדין:

במלים אחרות, לפי הפקודות שאתה קיבלת, ולא היה לך יסוד להעריך אחרת, אתה היית צריך לצאת מתוך למחנות-הקבע שי מאתור, ולהיות מוכן, לאצא כמובן, לכל תדונה שמישהו יתן לך הוראה עליה, אבל מבלי שניהנה לך איזו-שהיא שעה משעה זאת וזאת עד לשעה זאת וזאת, אז אתה צריך להתחיל לזוז?

את הפקודה לזוז קיבלת רק בשעה 2?

לנדוי:

לא קיבלתי את הפקודה הזו, ^{בכלל} כי בינתיים התחילה הפצצה ע מחנות-הקבע. סימן טוב יותר מזה לא צריך להיות.

דן שומרון:

עכשיו אני רוצה לשאול אותך שאלה אחרת. אתה אמרת שבא קבוצת הפקודות בד בבד עם האפשרות הזאת נאמר לך או נא שצריכים להיות מוכנים גם לאפשרויות אצפניה וכיוצא בזה. יש פה סתירה אופרטיבית במידה מסויימת, מבחינת התיכנון של חטיבה, כמו חטיבה שלך שומצאת מאתור. לפי יונים", אתה צריך ללכת מערבה דרך המיתלה או הג'ידי, כך או אחרת, זה לא משנה, את החלק של גדוד 14, להפריד גדוד שלך וללכת צפונה ולקבל את האחריות על הגזרה הדרומית. פחות או יותר. נכון? לפי בן-חיל, לפחות, אם החטיבה שלך צריכה להשו

ידין:

עדותו של אלוף מישנה דן שומרון

ידין (המשך):

בחלק הצפוני/של הגזרה, פירוש הדבר לא תזוזה דרך המיתל

לפתוח ובדאי לא התפרסם מחדש ביגן וביגן חטיבה 14.

לאמר/על ידי אלברט אן איך אחת פרשת, מבחינת הכוונות שלך את הסתירה הזאת, אם היא הייתה בכלל קיימת, בשלב זה?

דן שומרון:

ההיערכות הזאת נראתה לי, בשלב הזה, כהיערכות

אופטימית מאוד, שהיתרון היחיד שלה יכול להינתן באמת

באפשרות המהירה לעבור להתקפות עם צליחת התעלה, כמו צפניה זבן-חיל. אבל באותו זמן זה נראה לי, בעצם, שהגיון שנמצא ביסוד התכנית.

ידין:

בלומר, אחת הכנות, שעצם העובדה שנתנו לך הוראה דק לצא

מהמחנה, אבל להשאיר מאחור ולא להתקדם - את ההגיון לאפשרות לשימוש בחטיבה שלך ב

אפשרויות. היצת וזאת נמצא בביר-תמדה, אם אם ירצו צפונה - צפונה, מערבה - מערב

זה שומר את שתי האופציות באי-פריסתן, קדימה.

דן שומרון:

כן.

היג"ר:

קבעה

אי-הפריסה גם את האופציה לבן-חיל וגם לצפניה,

שחיהן בצפון.

ידין:

עכשיו אשאל שאלה נוספת בנושא הזה. האם באותו בוקר,

שעה 2, קיבלת, מאז קבוצת הפקודות, איזו שהיא הוראה

נוספת להתקדם דווקא לצפניה ולא ל"שבך יגנים"?

דן שומרון:

דווקא - לא הייתי אומר, אבל נדמה לי, שבטלפון הזכיר

משהו בנושא של צפניה, כיון שיש בצפניה גודד אחד של

195, שיש לו תפקיד בגיזרת דוברות, בגזרת גשר הגלילים למקום. קשה לי לזכור בד

אבל נדמה לי שהיתה איזו הודעה לרענן או להגיד לו להתקשר עם החטיבה הצפונית וע

725, שהיא אחראית בשלב הזה. לא משהו משמעותי, אבל בכל אופן המעיד על ראייה ה

של צפניה כדבר המתקבל על הדעת.

עדותו של אלון מישנה דן שומרון

אחה אמרת שבטלפון שמעת. מתי בטלפון? בטלפון אליך?

הי"ד:

כן.

דן שומרון:

יכול להיות שאני טועה, אבל בזמן האגודה-ישנה אפילו איזו ידיעה טלפונית מקצין אג"ם גדעון. נדמה לי, שזה

ידין:

לחטיבה שלך. אבל אני עוד אבדוק את זה. אולי תזכור: להיות מוכן לאפשרות של

צפניה?

יכול להיות שכן. אני זוכר משהו בנושא צפניה. אני ז משהו כזה. אבל; שנית, הייתה באמת ראייה של אפשרות כזו

דן שומרון:

שאלה אחרונה שלי, בשלב זה. מושג "שבך יוניס" כמושב היה בסלנג של האגודה דבר ידוע מה זה? מאי היה ידוע?

ידין:

האם זה מקביל לשלב א' של "שובך יוניס מודחב" או משהו מיוחד?

אני רואה את "שבך יוניס" הקטן, כפי שהבנתי אותו, הוא

דן שומרון:

בקרא "שובך יוניס קטן" - זה יותר מתאים למלחמת התשה,

כלומר, להתחממות הקו, אבל בסדר גודל של מלחמת התשה, הוא לא נותן תשובות למלחמת

במקרה של צליחה כללית, והדעיזן המרכזי בו א) כוונות של ספיגה, שהאנשים של

צריכים להיות בקו - לא יהיו שם, הסגקים מתקרבים למקומות יותר קרובים, יוצאים

מהמקומות שבהם הם מרוכזים, שיהיו קרובים יותר. (ידין: לחטיבה 14?) לחטיבה 4

ואתו דבר גם בצפון. ז.א., לתפוש עמדות יותר מהר. אבל הכוונות הם כאלה שזה

דומה למלחמת התשה, שבה מדובר על ארטיילריה ופשיטות אלן או אחרות, אולי גם נסיון

של כיבוש מעוז א בודד, אבל אני אף פעם לא ראיתי את זה כחשובה.

ידין:

ז.א., שזה מחדד עוד יותר את הסתירה של אלברט שמש שו

מלחמה, והוא נותן לכם למעשה פתרון למלחמת-התשה.

זכור, זאת הסתירה.

דן שומרון:

זאת היא הסתירה.

ידין:

עדות על המעורבות של המועצה

לוחות

אצד ובשר לשאלת המועצה והוא הפורכר את הסכמת להערכת
האלוף מנדלר מ"ל המועצה על התקפה כנללת די בתטיבה אחת

בקר, כדי ללמוד מה המועצה

דן שמועץ

ענה לא נראה לי שיש צורך אבל למען האמת, באותו זמן חשבת
(שמועץ גם לא יודע מה המועצה שטענתו בזה) שחטיבה גם אם היא

תהיה בפרט - המועצה צריכה להיות מוספיק לראות את המועצה או לדחות בתורה את מי ששלח

תהיה מי שמועץ המועצה בליוויו, אבל המועצה לא תמועצת על גשרים או הקמת גשרים - היא

יכולת לעשות מה שהיא רוצה עם המועצה אחרת, אלא המועצה בין אם היא

(המועצה המועצה)

העד: אל"מ דן שומרוןהיו"ר אגרנט:

כלומר, שהיא חספיק להגיע כדי למנוע צליחה.

ד. שומרון:

אני חושב שזה ניתן. אגב, אני חושב שגם היום..

ידין:

אם כי אתה אומר שאתה רצית לפחות לקדם את החטיבה מעבר למוצבים.

ד. שומרון:

כן. בוודאי שזה יותר טוב. זה כבר די גבולי, זה כבר די מאחור.

היו"ר אגרנט:

זאת בהנחה שהמלחמה היפתח בשעה 18.00. מתוך הנחה זו תשבת

שאפילו אם החטיבה היא בביר-תמדה, היא חספיק להגיע.

ד. שומרון:

זה נכון גם בכל שעה אחרת. כי הזמן והמרחב הם ממקום למקום.

אני הערכת את התנועה מביר-תמדה ועד לקו התעלה - עד 4 שעות.

לנדוי:

אולי תתן לנו עוד הערכת זמנים..

ד. שומרון:

אני רוצה רק להוסיף שבפועל, בדיעבד, (לנדוי: זה היה שעתיים)

שעתיים זה היה עד מעבר המיצרים. אבל עד לתעלה הגענו באמח

ב-4 שעות בערך: חלק בארבע שעות, חלק קצת יותר, הוך השמדת החטיבה הממוכנת,

האמפיבית. והגענו באמח ב-4 שעות לפני שהם הספיקו לעשות איזה דבר.

לנדוי:

המרחק עד לכביש הרוחב, כמה זמן הערכת? מביר-תמדה עד

לכביש הרוחב?

ידין:

שובך-יונים מורחב, לפי החכנית.

ד. שומרון:

שובך יונים מורחב - יש לזה הערכת זמן. אינני זוכר

כרגע. נדמה לי שבסביבות 4 שעות. אבל זוהי הערכה מאד..

(לנדוי: ליברליית.) עם מקדם בטחון גדול מאד.

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ב בבוקר

הער: אל"מ דן שומרון

לנדוי: יש עוד מרחק בין כביש הרוחב וקו המים, מה הוא?

ד. שומרון: עוד 20 ומשהו.

ידין: כאן נמסר לנו שההערכה שההערכה האופרטיבית, הפיקודית, היתה שזה ענין של 3 שעות עד שעתיים וחצי - לשובך-יונים.

ד. שומרון: אפשר לקרוא את זה בפקודה הכתובה - בוודאי שלא. אני חושב שבשובך-יונים, עד כמה שאני זוכר בעל-פה, מדובר על חטיבה שחתפוס את הקו הקידמי - זה בטביכות השש שעות. לא מדובר על להיכנס לשובך-יונים בשלוש שעות, בשום פנים ואופן לא.

הי"ר אגרנט: שש שעות?

ד. שומרון: בסביבות שש שעות.

ידין: אם מישורו אומר שהיה מובן לו ומקובל עליו שתנוצה של שלוש שעות זה הרבה, ולמעשה שעתיים וחצי, הרי לפי דעתך זה בלתי-אפשרי.

ד. שומרון: לדעתי זה גם לא אחראי. אי-אפשר לבנות על כך. על כך לבסס הכנ"ת - לא ניתן. זה בצורה אידיאלית שהכל רץ. על כך לא מבססים חכנית, לדעתי.

הי"ר אגרנט: אני עוד לא הבינתי. אתה אומר שגם מביר-חמדה הייתם מספיקים לתפורס את הקו, אבל באיזה הנחה, מתי?

ועדת החקירה - 17.2.74
 ישיבה צ"ב - בבוקר
 העד: אל"מ דן שומרון

ד. שומרון: אני רוצה להסביר, תכנית שובך-יונים קטן היא לא חשובה להתקפה כוללת, מביר-חמדה, מהמחנות, - באופן די גבולי - ~~אפשר~~. אני הערכתי - ואני אומר שהערכתי תוך כדי העסק - שבתנועה מהירה, אם זה הולך בסדר, אם המיצרים לא יהיו סגורים ועוד כל מיני דברים שיכולים להיות בדרך - שאת זה אינני לוקח פה בחשבון, אפשרות שבכלל אי-אפשר יהיה לעבור - אני האמנתי שאוכל להגיע ועוד להשתלט על המצב, להשתלט על כוחות שחדרו. אני לא השבתי שזה יהיה בגיזרה כל-כך רחבה, אבל כוחות שחדרו והצליחו לעבור בין המוצבים - אני עוד אוכל במרחב שבין כביש הרוחב לבין קו המעוזים - אני אוכל להשתלט על הכוח הזה ולהשמיד אותו.

לנדוי: ומה שיבש את ההערכה הזו, בסופו של דבר?

ד. שומרון: זו בעיה אחרת. לדעתי הקונצפציה של ההגנה עם המעוזים - יש בה סתירה פנימית, ואת זה ראינו. באותו לילה הגענו אל המעוזים, הגענו גם לקו התעלה ומנענו הנחת ציוד גישור, אבל החטיבה נשחקה במשך הלילה כתוצאה מהתנועה בין כוחות חי"ר רבים מאד, ממעוז למעוז, כדי לשמור עליו ובאותו זמן לרוץ לחפש את המקומות שבהם מניחים גישור.

אני רק רוצה להגיד לכם שבגיזרה הדרומית, שבה החטיבה הסתובבה בלילה, עוד באותו לילה צלחו שתי דיביזיות חי"ר, ולמחרת גם דיביזיה ממוכנת, חוץ מחטיבת הנחתים, ויותר מאוחר גם חטיבת שריון עצמאית, ובסוף גם דיביזיה משורינית. זה הכל עם אותה כמות הטנקים שלנו שהיתה. אנחנו עד הבוקר נשארנו על קו המים, אבל עם 23 טנקים כשירים בלבד, אני אומר שאנחנו נשחקנו על הקו הזה כתוצאה מהפיסה מסוימת.

הי"ר אגרנט: כמה טנקים?

ד. שומרון: 23 טנקים כשירים.

לנדוי: "התפיסה" זאת אומרת: להגן על המעוזים, או לפנות את המעוזים.

ד. שומרון: ביקשתי מאלברט בערך בשתיים בלילה - לא היה לי קשר טוב, הם גם עשו לנו חסימות בקשר קשות מאד כל הזמן. כדי לדבר עם היחידות הייתי צריך לעבור רשתות עד רשת פלוגתית לפעמים לפני שהם יספיקו לרדוף אחרי ולהסוס ל גם אח הרשת הזו.

חזרתי למיתלה, ששם עוד בחנועה לתעלה התמקמה המפקדה העיקרית שלי עם הסמח"ט. שם היה קשר אצאאצא קודי אצאא טוב, אנטנה גבוהה וקשר טוב. חזרתי לשם, אני חושב שזה היה בסביבות שתיים בלילה. התקשרתי עם מפקד האוגדה ואמרתי לו: עכשיו צריך לקחת החלטה אני בשמירה על המעוזים ועל הקו - שוחק את החטיבה, ובעוד כמה שעות אני לא אוכל להמשיך במשימה הזו. אני מבקש להחליט: או שנפנה את המעוזים..

הי"ר אגרנט: מה יקרה בעוד כמה שעות, אתה אומר?

ד. שומרון: לא אוכל להחזיק יותר את הקו ואת המעוזים. אני מבקש עכשיו, או שנפנה את המעוזים - והיה לי קשר עם כל המעוזים. אגב, פינינו

מהם פצועים והרוגים במשך כל היום. או שנקבל כוח טרי שיתגבר את המעוזים כדי שאני לא... או יותר נכון: כדי שהם לא יהיו מותנים בי כל-כך, ואני אוכל להתרכז במשימה של מניעת אפשרות צליחה. ב"צליחה" אני מחכוון לרפ"ס, כי צליחה של הי"ר אי-אפשר לעצור. אני אתרכז בבלימת הצליחה בצורה ניידת. אני גם הצעתי איך אני חושב בדיוק לעשות את זה. זאת היתה בעצם דילמה של הילה הראשון - לא הזמן להגיע אל התעלה ואל המעוזים, אלא איך להחזיק את זה. פה, להערכתך, ההחלטה לא באה

ועדה החקירה - 17.2.74
 ישיבה צ"ב בבוקר

הערף אל"מ דן שומרון

ד. שומרון (המשפחה):

בשלב זה, התשובה שלו היתה: אין אישור לעזוב את המעוזים. וכזה טרי - אין.
 יותר מאוחר בבוקר גם אמרו לי: גם חיל האוויר לא יעזור לך, כי הוא עסוק בצפון.

היו"ר אגרנט: אתה חושב שהעובדה אגאאא שאתה היית פרוס ליד המחנות, בזמן

שהמלחמה פרצה, זה לא שינה?

ד. שומרון: אני אומר היום בדיעבד: זה היה גורם משפיע. יתכן. קשה לשפוט

דברים שלא היו. יתכן שאם אנחנו היינו במקום, במכת האש הראשונה

שלנו - יתכן שגם היינו שוברים את ההתקפה הראשונה, והם היו בכלל מוותרים על כל

הנסיון. יתכן.

לסקוב: ליתר דיוק: אילן היה - היה סיכוי?

ד. שומרון: היה סיכוי כזה. אבל אני אומר: מה שלדעתי הכריע זוהי

הקונצפציה של שמירת המעוזים בהגנה קשוחה. זה הכריע בוודאות.

כי אני גם היום מאמין שיכולתי לבלום את הצליחה בגיזרה הדרומית אם לא הייתי קשור

כל-כך למעוזים ואחראי לשמור שהם ישארו, בלי יכולת לפנותם.

ידין: אתה אומר שבשתיים למעשה לא קיבלת פקודה, אלא ההפצצה הכריעה.

הכריעה לאן? לצפניה או לשובך-יונים?

ד. שומרון: אני הבנתי מייד שההתקפה שלהם עם מטוסים - וזה לא היה מטוס

אחד אלא הרבה מטוסים..

ידין: אני מבין שהיו לך גם נפגעים.

5218

אד

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צי"ב בכוכר

העו: אלי"מ דן שומרון

ד. שומרון: היו נפגעים. החקפה מסיבית. אני ראיתי את המטוסים ממשיכים לביר-גפגפה. אני הבנתי שזוהי מלחמה קשה ורצינית, זו היתה הרגשה שלי, וקודם-כל צריך להחיל לנוע כדי לא להיפגע מהפצצות. ואם לנוע - היה צריך לנוע קודם-כל לכיוון הגיזרה הדרומית.

ידין: ולא קיבלת הוראה על כך?

ד. שומרון: חוץ כדי תנועה..

ידין: אחרי זה.

ד. שומרון: בקשר. נסיתי להשיג את מיפקדת האוגדה מספר פעמים. בסוף יצרתי קשר עם מפקד האוגדה אישית.. הוא הזדהה עם המספר שלו. והוא אמר לי דווקא לנוע לא לגיזרה הדרומית בשלב זה. הוא אמר לי לנוע למה שנקרא "ציר פדוי", שהוא מגיע בעצם מדרום אַגְפַּגְפַּג לננוע עם כל הכוח לשם האמת היא שאני, היום וראיתי שפה המלחמה היא על הקו.. אני הבנתי זאת יותר לא כתנועה צפונה לצורך "צפניה" או משהו כזה, אלא כנראה ששם הבעיה העיקרית של הצליחה. היה לנו דיון על כך בקשר, ואני הצעתי שאמשיך לפי התבנית דרום כיוון שאנו מכירים את הידיעות האחרונות מה מוכן שם בדרום. ואם זה לא כרגע, זה יהיה בעוד רגע. גם מחוץ ידיעה שיש חטיבה אחרת הנמצאת מול הגיזרה המרכזית, ביקשתי להמשיך דרומה.

היו ר אגרנט: הוא אישר את זה?

העד: אל"מ דן שומרון

ד. שומרון: היחה פשרה כזו; גדוד אחד נע באמת צפונה יותר, ו-2 גדודים נעו דרומה, אבל רק בציר הגידי שהוא דווקא לא הדרומי ביותר. בעצם רק כשעברתי את המיצרים - וכבר אמרתי שקשר לא יכולתי להשיג, היו חסימות קשות מאד, - היחה שם סוללת "הוק"/^{הנמצאת} היציאה של הגידי, היא היחה אחרי הפצצה, אבל הקשר הקווי עבד. אני נכנסתי לסוללה, ודרך היל האוויר בקשר הקווי השגתי דיברתי עם מפקד האוגדה את מפקד האוגדה. ואמרתי: אני עכשיו עברתי את המעברים, מה עכשיו קורה? כי עוד לא היה ברור. אז הוא אמר לי שהצליחה היא לכל רוחב התעלה, שזה מצב חמור, - כך אמר לי - קבל את הפיקוד על הגיזרה הדרומית ותעשה כמיטב יכולתך.

הין"ר אגרנט: אלברט אמר לך?

ד. שומרון: כן.

ידין: אחרי שעברת את הגידי?

ד. שומרון: כן.

לסקוב: רציתי לשאול אותך בענין מהשבות שהיו לפני הפעולה. היה איזה

שהוא קשר בין החקפות נגד וצפניה, או בין היל, או זה לחוד

וזה לחוד?

ד. שומרון: היו שתי תפיסות צאצאצא עקרוניות; שאתח אומר - שהמשמעות שלה

היא שובך-יונים - שהכות הסדיר בסני צריך לבלום את ההתקפה

יצטרכו להעביר עם כוחות המילואים שיגיעו.

לסקוב: את ההתקפה - "צפניה" ..

5220

אד

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ב בבוקר
העו: אל"מ דן שומרון

ד. שומרון: זה עם הכוחות שבקו, אבל כמוכן בתוספת כוחות מילואים.
משתתף בזה גדוד שלנו ו-275. משהתפיים כוחות מהאוגדה.
אבל המאמץ בנוי על כך שכוחות מילואים יגיעו.

לסקוב: האם שמעת את המחשבה שהתקפות הנגד יבוצעו תוך כדי ש-460
או 7 ילכו לעשות את "צפניה"?

ד. שומרון: לא, לא ידוע לי.

לסקוב: בקשר לנושא הבלימה, האם באיזו שהיא תקופה היחה הערכת מצב
של מפקד, לא מודיעין, בהתבסס על נתוני מודיעין רבים של
צליחה לאורך כל הסואץ - איך אלהלכה ולמעשה הבלימה תיעשה? במלים אחרות:
זה שטח ההריגה, בשטח הזה כך אנו נהרוג אותם, בלילה, בלי חיל האוויר; ביום -
עם חיל האוויר. האם ניסו לתאר את כל המהלך הזה אלא איך הכוח האמפיבי צולת, איך
הכוח הרגלי צולת ואיך הם יפעלו ומתי. האם הם צולחים באור יום, או האם הם
צולחים בלילה, או האם הם צולחים באור האחרון, או הם צונחים באור ראשון בשביל
לפרוץ וכו' - האם היה איזה שהוא דיון בדרג פיקוד, בדרג מטכ"ל, בפו"ם, באיזו
צורה?

אתרי-כך - אא.

ד. שומרון: על הנושא הזה דיברו די הרבה. הערכת מצב היתה, כרגיל,

מודיעין הציג מאמץ עיקרי, מאמץ מישני, באוזנים, מה

יהיה בגזרות. אני גם הבנתי שהיל אויר לא יוכל מיד בשלב ראשון לתח סיוע, בכל

המקרים שהיה נציג היל אויר, פשוט מתוך הנחה שהם יצטרכו קודם לפנים להם מקום,

בגלל השיליים. הערכה היתה שהתקפות נגד יהיו מקומיות בכל חטיבה בקו.

אולי נעמוד פה רגע אחד. אתה אומר שההנחה היתה שבגלל שיליים לסקוב:

נ"מ חיל אויר לא יכנס.

ד. שומרון: לא מיד.

מי צולח? לסקוב:

חיל"ר. ד. שומרון:

איך תחסלו את החיל"ר? לסקוב:

על ידי טנקים, והארטילריה המעטה שיש לנו. ד. שומרון:

כמה ארטילריה היתה לכם? 8 סוללות, 10 סוללות על 157 ק"מ. לסקוב:

נכון, ממש כך. ד. שומרון:

אז איך מחסלים את החיל"ר? מתי מחסלים את החיל"ר? על לסקוב:

הבאנק מהצד השני, על המים, או ביבשה, בין המעוזים, על יד

המעוזים, נותנים לו להכנס אחורה?

ההנחה היתה שהחיל"ר לא יתקדם רחוק, אלא ירצה להפוס ראשי גשר ד. שומרון:

כדי להבטיח מעבר של השריון פנימה.

ראש גשר כדי להבטיח מעבר של השריון פנימה אומר בערך לסקוב:

8 ק"מ בשביל להבטיח ארטילריה שיכולה לסייע לשריון.

נכון. הערכה היתה שהטנקים פשוט ישמידו את החיל"ר. ד. שומרון:

בסדר. היו לכם 300 טנקים. אם הייתם מכניסים עוד חטיבה אחת, לסקוב:

היו לכם 450 טנקים. החלק של 275 פחות בגלל השטה, נניח שיש

לכם 110, נוריד את האגם המר, יש לכם 80 ק"מ ששם כוחות יכולים לצלות.

לא ישבו ועשו "טיים אנד מושן כטאדי", תכנית כמות של אש כזאת וכזאת, זה חיל"ר ונ

ד. שומרון: . אני את התכנית בגיזרה, כפי שהצגתי וכך אושר, אני

מניח שבגזרה אחרות זה היה. התקפות נגד כולם יתבססו על

שנקים בלבד, לא היה גם כח אחר.

לסקוב: אני רוצה לשאול אותך שאלה נוספת. היה כן שבבוקר, או עד

שזה התחיל חשבתם שתהיה התשה, היו שם גם 850 תוחמים מן הצד

השני, ובכמה מקומות ינסו לפרוץ בשביל לראות אם זה הולך. את זה במצב של

"אשור" כפי שיצא ביום ששי בערב, עוד אפשר איך שהוא לעצור. לא הארו או לא

הניחו שנת אחת לאורך כל הקו כל הכוחות יעברו, כפי שהתכנית המצרית אמרה שיעשו.

ד. שומרון: אני לא יודע על דבר כזה. אני יודע שדובר על אפשרות

צליחה לכל רוחב הגיזרה. דובר על זה, ואלברט גם העריך כך.

אני אומר שוב, בשטח התכנית שובך-יוניס-קטן לא ניתנה תשובה לצליחה כזאת, היא

לא בנויה לזה.

ידין: כפי שהוצג לך המערך על ידי אלברט, יכול להיות שהיחה

קונספציה, ששמענו עליה, שמישהו אומר, בלי קשר עם שובך-יוניס

שהמצב הטוב ביותר בשבילנו אפילו לקראת העניין הזה הוא בעצם להשען על שני

שריון גדולים מאחור, ולא למעשה רק עם אגרוף אחד מאחור והכל קדימה. יכלה

או לא יכלה להיות קונספציה כזאת גם לעניין גדול?

ד. שומרון: אני לא יודע מידיעה. בעקרון, מישהו בהחלט יכול היה לחשוב.

אני גם מניח שמי שלא נתן הוראה להכנס לשובך-יוניס בוודאי

חשב בכיוון זה.

ידין: השאלה שלי אם אפשרות כזאת נידונה בתרגילים שלכם, בהערכות

שלכם.

ד. שומרון: בתרגילים היה שובך יוניס.

לסקוב: האם אלברט היה ששהף אהכס בנושאים יעוליים לדיון בדרג

הפיקוד או בדרג מטכל, או החלטות בדיונים שהיו בדרג פיקוד

או בדרג מטכל, בכל הנוגע ללוחמת שריון, סד"כ שריון, שריון נגד שריון, שריון

נגד חי"ר?

5223

ד. שומרון: קיבלתי את המינוי כמח"ט שלושה חודשים לפני המלחמה. בתקופה

זאת הייתי חטיבה עורפית, עסקנו באימונים. יכול שהיו

דיונים לפני כן.

ידין: היית כפוף לגייס?

ד. שומרון: כן. כפוף לגייס וגם לאוגדה. מבחינה מקצועית כפוף לגייס,

מבחינה כוננות - לאוגדה, או לפיקוד. בשלושת החודשים

האלה של תקופתי לא היו דיננים כאלה. ~~הפנתי~~ יתכן שלפני כן היו ~~דיננים~~

דיונים שהשתתפו בהם מח"טים. לא ידוע לי.

לנדוי: הוזכר פה המספר 300 טנקים. ב-6 באוקטובר לא היו 300 טנקים

בסיני, אלא 260 בערך.

ד. שומרון: יותר קרוב ל-300 מאשר ל-260.

לנדוי: כן, אבל לא המספר השלם, וגם אתה היית זקוק עוד לאיזה

השלמות של מילואים. מה היה חסר לך?

ד. שומרון: חסר היה, זה היה שלב לפני קיצור שרות, אם אתם זוכרים,

ועוד צמצומים אחרים. להטיבה הסדירה חסרה היתה פלוגת תרמש

אחת, בפועל היו חסרות לי שתיים, כי העברתי גדוד אחד לגבי מ-460, עוד לפני זה,

וזה היה גדוד עם פלוגת חרמש. למעשה כשיצאנו, היתה לי פלוגת חרמש אחת.

היו"ר אגרנט: למי העברת?

ד. שומרון: החלפנו גדודים בין שתי החטיבות, בית הספר והחטיבה שלי,

כתוצאה ממיקום. על ידי היה ימ"ח, לכן כשבאו צוותים מיחידת

בית הספר הם הצטיידו על הטנקים האלה. זה היה בניגוד לדעתי, אני רציתי להשאר

עם הגדודים האורגניים, אבל זאת היתה הקביעה. בגדוד שהעברתי היתה אחת ~~החטיבה~~

מפלוגת החרמש. היא נגמרה אחר כך כמעט כולה באזור קנטרה. נשארה לנו פלוגת

חרמש אחת. לא היתה לנו פלוגת סיור, היא היתה בנויה על מילואים. כמעט כל

פלוגת הקשר בנויה על מילואים. כי מי שהיה בסדר היו ברובן בנות אלחוטאיות

או מרכזניות, שהן לא יושבות על נגמשים ולא יושבות ברכב פיקוד כשמתחילה

מלחמה. כל זה היה בנוי על מילואים. מחלקת מודיעין צריכה היתה לקבל השלמות

5224

מילואאים. הדרגים שלנו, תחמושת, דלק ושמונים, כל זה היה בנוי גם על רכב וגם על נ: מילואאים. וכל זה לא היה, כמובן.

לנדוי: שובך-יונים בנוי היה על ההנחה שישנן ההשלמות האלה?

ד. שומרון: זה היה דבר שנחון כנראה לשיקול. גיוס מילואאים, אני יודע

שלזה אחראי לא רק הצבא, אלא הדרג המדיני.

ידין: ביום ששי, 5 באוקטובר, הוכרז מצב כוננות ג', לקראת הצהריים.

ד. שומרון: הוכרז עוד ביום חמישי.

ידין: מצב ג' ? אולי הוכרז אצלכם, הפיקוד העליון הכריז על זה

ביום ששי.

ד. שומרון: ביום חמישי בלילה הודעו להחזיר את כולם מהבית.

ידין: בסדר, אבל כרגע אינני מדבר על ביטול חופש כזה או אחר.

הוכרזה כוננות ג', ואני מניח שהיא הועברה אליכם ביום ששי,

כלומר היה ברור שפה מתכוננים למצב המור יותר. האם אתה כמפקד חטיבה, אם כי

ידעת שמפקד האוגדה והגייס יודעים את הדבר, האם דרשת ביום ששי שלפחות יגייסו

את המילואאים של החטיבה, כי החטיבה איננה חטיבה שלמה בלי המילואאים?

ד. שומרון: לא דרשתי את זה באופן חד-משמעי, כי ברור היה לי שהבעיה

ידועה. אבל שוחחנו על נושא זה. אמרנו שנצטרך את המילואאים

אמרו שבינתיים אין גיוס מילואאים - זאת הייתה התשובה.

לנדוי: עוד לא קיבלתי תשובה על השאלה שלי, האם שובך-יונים בנוי

היה על הנחה שיש לך חטיבה שלמה עם כל האביזרים?

ד. שומרון: אין על זה תשובה חד משמעית.

לנדוי: גם לא בתכנית שובך-יונים?

ד. שומרון: לא. היות וגיוס מילואאים זה דבר שלא נכנס לתכנית זאת כתנאי

זה לא היה תנאי.

ידין: האם לא יכול להיות שהסיבה אחרת? במידה שאני קראתי תכניות

שובך-יונים, הנחת היסוד היא שתמיד הש' יהיה יומיים, שלושה

או ארבעה ימים לפני ק'. השאלה היא אם בכלל ראו, אתה או הפיקוד שלך או מישהו

5225

ראה אפשרות שהק' והש' יהיו כמעט זהים, או בהבדל של 12 או 24 שעות.

ד. שומרון: נראתה אפשרות כזאת, ולפי דעתי שובך-יוניט הוא התשובה

למצב כזה, אבל עם המיגבלות...

ידין: אם כך, זאת השאלה של השופט לנדוי. כלומר, המיגבלות האלה

של אי גיוס מילואים אורגניים של החטיבה נראתה כאפשרות

שגם בלעדיה אפשר לפתור את הבעיה.

ד. שומרון: זה לא הנאי.

ידין: אני שואל את השאלה כי ביום ששי היל אויר וכל מיני זרועות

מטכליות אחרות, בקשר עם כוננות ג', לפי דרישה שלהם

ודרישה של המטכל אישרו גיוס של כמה אלפי מילואים. ~~האם~~ לא נעשה - לא נעשה, אבל

אני רוצה להבין מדוע. האם לא היתה דרישה: רבותי, בלי פלוגת סיור, בלי יחידת

קשר, בלי מחלקת מודיעין, חטיבה היא לא חטיבה.

ד. שומרון: זה לא מדויק. זאת חטיבה. אבל זה יותר קשה, וזה גם עבד.

ידין: זאת חטיבה, אבל אני שואל באופן פרובוקטיבי, אם דרושים

דברים אלה לפי התקן, סימן שחשבו שזהו המצב האופטימלי.

ד. שומרון: נכון. הייתי תקופה מסויימת ראש ענף מבצעים במטכל, אני

מכיר את השיקולים. לפעמים לוקחים את הסיכון, סיכון

מחושב: אומרים שעוד לא מגייסים מילואים, והיה אם פפתח מלחמה, המלחמה

תהיה בתנאים יותר גרועים. זה סיכון.

ידין: נניח שאני אזרח, אבל אזרח שממונה קצת על ענייני ממשלה,

בטהון וכו', ואומרים לי ביום ששי ^מצא שצריך להגיד:

הצבא הסדיר ערוך ומוכן לפעולה. אני לא יודע בדיוק את כל הבעיות הטכניות,

אם פלוגת סיור כן במילואים או לא, אם אומרים לי שהצבא הסדיר ערוך ומוכן

לפעולה בלי גיוס המילואים האלה - זאת הודעה נכונה או לא? היילים סדירים,

כן. אבל הצבא הסדיר הוא ערוך ומוכן לפעולה?

ד. שומרון: אני מניח שהדרג המדיני שעובד עם הצבא בודאי יודע שכמעט

כל היהדות הסדירות זקוקות להשלמות מילואים. אני משוכנע

5226

שזו לא הפתעה בשבילם.

ידין: ואם דרג לא מדיני לא דורש באותו שלב לגייס מילואים, הרי

זה מתוך שיקול שגם בלי זה אפשר לפעול?

ד. שומרון: כך אני מביין. אולי אוסיף בנושא זה. בשבת 6 באוקטובר, אחרי

שנגמרה קבוצת הפקודות באוגדה, חזרתי לחטיבה ואמרתי לאסוף

כל חייל שהוא לא סנקיסט ויש לו רשיון, לקחת את המכוניות, לגשת מיד לימ"חים, לפתוח אותם ולהעמיס תחמושת ודלק, אנחנו מלכינים את הדרגים עם מה שיש.

מכוניות היו פחות, רק בסביבות 50% תחמושת אפשר היה להעמיס, אבל אנחנו עכשיו

נכין את הדרגים. ברגע שנודע באוגדה שאני פותח את הימ"חים, אמרו לי: אין

אישור לפתוח ימ"חים. זה היה ב-6 באוקטובר.

לנדוי: באיזו שעה?

ד. שומרון: כשחזרתי. אני מניח שזה היה בין 10.30 ו-11.

התקשרתי עם סגן מפקד האוגדה, ושאלתי: אתה יודע על האבסורד

הזה, שלא נותנים לי עכשיו לפתוח? הוא אמר לי: נכון, יש הוראה לא לפתוח

בינתיים ימ"חים, אסור לך להוציא תחמושת ואסור לך להכין את הדרגים.

ידין: זה היה פינקו?

ד. שומרון: פינקו. אמרתי לו: פינקו, אני עושה את זה בניגוד להוראות של

הוא אמר לי: טוב, אם תצליח - תצליח; אם לא, תשלם בעד זה

שאתה עושה בניגוד להוראות. כאשר דיברתי בשתיים בלילה עם אלברט, הוא חשב

על נושא זה ושאל: מה תעשה בנושא זה בלי דרגים? אמרתי לי: מזלי שלאחיכתי

ולא מלאתי הוראות והדרגים בדרך.

לנדוי: אחת אומר שהיתה הוראה חיובית שלא לזווד את הטנקים.

אחרי כן או

היובית או שלילית אני לא יודע.

אל"מ ד. שומרון:

מאוד
לא לא. שלילית באופיה. אבל לא שסתם ככה לא
ניהנה פקודה.

לנדוי:

זיכור טנקים זה בכלל נושא אחר. טנקים שלנו היו
מזוודים.

ד. שומרון:

לתחמש את הטנקים.

לנדוי:

הטנקים ~~הם~~ האלה יכולים לבוקר לעמוד כמו קרוטאות
בלי דלק. ~~הם~~ וכלי תחמושת. זה היה קרוב

ד. שומרון:

מאוד לזה.

מה כולל ~~התחמושת~~ הדרגים?

לנדוי:

דרגים זה כולל עוד יום להימה פלוס של דלק ותחמושת
לטנקים.

ד. שומרון:

כל התחמושת?

לנדוי:

הנוספת. הטנק יש לו קיכולת שהוא יכול לקחת אתו
זה הבטן. ויש לו חוספת זה בדירוג מסויים חלק בדרגי
חלק בגדוד אספקה מאחור. יש איזה מערכת שזה צריך להגיע. אבל בגדודים שישנו עשינו
את זה במקרה זה בריכוז הטיבתי יש כמה נוספת. טנק אחרי שבע-עשרה שעות אם הוא
נוסע כל הזמן הוא נעמד בלי דלק.

ד. שומרון:

אז זה נע יחד עם הטנקים?

לנדוי:

זה לא אתם. כי זה רכב רך שייפגע. הוא נמצא באיזשהו
מקום יותר מאחור. הוא נע לנקודת מפגש קדימה,

ד. שומרון:

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צב - בוקר
הער: אל"מ ד. שומרון

ובמלחמה יצאו מחלקות או טנקים בודדים אחורה והחמלאן.

לנדוי: אז זה לא בשיקול דעת המח"ט מתי לפתוח את הימ"ח?

ד. שומרון: לא. אני רוצה שתבין - כשפותחים ימ"ח, זה עבודה

רצינית מאוד להחזיר. צריך לבחון את החמושת
מחדש. החמושת שמוציאים יכולה לקבל מכה. צריך לבחון את זה. כל זה זה עבודה
מחדש שצריך לעשות אותה.

ידין: פירוש הדבר שעד שבט ב-11 נאמר או אפילו יותר
מאוחר לא היתה תוצאה לפתוח את הימ"ח? לא היתה

רשות?

ד. שומרון: לא היחה רשות. זה נראה לי משונה לאור העובדה
שכבר בזמן הזה היה גיוס מילואים.

לנדוי: מי נותן את ההוראה הזו?

ד. שומרון: המפקדה הממונה שלי זה האוגדה.

לנדוי: אין לזה שום קשר עם מי שממונה על הימ"ח?

ד. שומרון: יש שם מפקד ימ"ח של האוגדה שגם הוא מקבל מהאוגדה.

אבל לאוגדה יש קציני ימ"ח שלה.

ידין: שהם כפופים לאוגדה?

ד. שומרון: כן.

אגרוט: אתה פתחת אותם מתי?

ד. שומרון: בסביבות אחת-עשרה. משהו כזה.

אגרוט: ב-6 לאוקטובר?

ד. שומרון: כן.

5223

ועדת החקירה - 17,2,74
ישיבה צב - בוקר
העד: אל"מ ד. שומרון

א.א.

אתה יכול לזכור מהי היתה השיחה עם פינקו
פתוח או יותר? ב-11? ב-11,20? 11:30?

לסקוב:

זה בערך הזמן שזה היה. כי אני עושה את החשבון ככה -

ד. שומרון:

אתה התחלת בעשרים ל-11 לפתוח את הימ"חיים?
זה עד כמה שאני זוכר ממקום אחר.

לסקוב:

לכול להיות. כי אני בשמונה וחצי הייתי בקבוצת
פקודות.

ד. שומרון:

בעשר וחצי הגעת לזה?

לסקוב:

כן. ~~היה ככה~~ כשאמר לי, אני אמרתי את זה,

ד. שומרון:

נתתי פקודה למטה להתחיל לעבוד. ואמר לי שאין אישור

אז ~~היה~~ התקשרתי לפינקו.

ביוזמה שלך?

לסקוב:

כן.

ד. שומרון:

זה היה בערך ב-11?

לסקוב:

ב- 11, אבל זה 11.

ד. שומרון:

מה צריך להבין פה - שמישהו שקל את זה והחליט

לנדוי:

לא לפתוח? או שמישהו שמה לתת את הפקודה?

לדעתי מישהו פשוט שכח לתת, ומישהו לא רצה לקחת על

ד. שומרון:

עצמו בלי אישור.

אז מדוע לא יכולת בשעה 11 לומר - אני מבקש עכשיו

לנדוי:

את האישור לפתוח?

ביקשתי.

ד. שומרון:

לא, אז פינקו אמר לך אין אישור. היית יכול להגיד

לנדוי:

לו - אז חבקש ממי שצריך.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צב - בזקר
העד: אל"מ ד. שומרון

ד. שומרון: ברור שהוא מבקש. זה נוהל ברור. אני האמנתי שהוא מבקש את זה. אבל גם לא היה זמן לדעת לי לספל. אנחנו כבר היינו אחרי הזמן, אחרי שעה 12.

לנדוי: או מביין.

יריין: בשעה עשר וחצי רשום ביומן פיקוד דרום, הוראה מאת שי קצין האג"ם לגדעון: "להכניס לכוונות שובך יוניט מלאה"... "לבנות את החטיבות העורפיות על השבון הגדוד המאוחר". זה הגדוד בכיר חמדה?

ד. שומרון: אין לנו שום גדוד מאולתת.

יריין: "מתכוון להוריד את הפלוגה התשיעית" וכו'." אני רציתי לדבר על הימ"חיים. פה לא מדובר על הימ"חיים. "תכניות הובלת ריכוז סד"כ מלא". "להכיל תכנית שובך בקו הקדמי לא לפרוס, בעורף כן לפרוס". זה אתם קיבלתם.

אגרנט: אני רואה שכחוב: "בשבת ב-13 גמרנו להעמיס. ואז קיבלנו אישור בדפדפן להעמסה". זה מה שאתה סיפרת.

יריין: סליחה, אני עוד חוזר: ב-8.33 מודיע שי למטה שלך "התארגנות עצמית לקראת שובך יוניט עוד שעה" זה של המטה, זה לא שייך לכם. זה באמת שלא נתנו הוראה לימ"חיים ואתה אומר שפירוש הדבר שלא פותחים את הימ"חיים. איך זה אם מפקד הימ"ח היה כפוף לאוגדה, איך זה שהוא פתח?

ד. שומרון: בשעות האלה, אמרתי לו פתח. הוא סגן, מה הוא יכול היה לעשות שם? הוא פתח.

אגרנט: אתה יכול לספר לנו פרטים ביחס לקצרות חייך; איפה נולדת, מתי, הינדך והפרטים הצבאיים העיקריים.

- נולדתי ב-1937 בקיבוץ אשדות יעקב. ד. שומרון:
- אתה בן 36-37? ידין:
- בן 36. בצבא הייתי בצנחנים. גוייסתי ב-1955, ד. שומרון:
זאת אומרת פעולות התגמול, סיני, ששת הימים.
- הייתי מג"ד בצנחנים גדוד 890. זאת אומרת עברתי את כל התפקידים כולל תפקיד מג"ד עברתי משם להיזת ראש ענף מקצועי במטכ"ל.
- ישר מהמג"ד? ידין:
- כן. ד. שומרון:
- מהי? ידין:
- ב-1969. ד. שומרון:
- זאת אומרת בתוך מחלקת המבצעים ראש ענף המבצעים? ידין:
- כן. זה ב-1969. בגמר מלחמת ההתשה באוגוסט 1970 ד. שומרון:
סיימתי את התפקיד והלכתי ללימודים. למדתי גיאוגרפי
- באוניברסיטת הל-אביב. כאשר שנה אחת למדתי פשוט כלקמ"ד, והשנה השניה, השנה שגמרתי זה היה ביהוד עם הסבה לשריון. בעצם הייתי בא רק למבחנים.
- אז למדת שנתיים באוניברסיטה? אגרנט:
- כן. שנה שניה בעצם לקחת מהתלמידים את החומר ד. שומרון:
- והייתי בא למבחנים. ובמשך כל השבוע הייתי עושה הסבה לשריון.
- עשיתי במשך שנה את כל המקצועות - מפקדי טנקים, קודם קציני טנקים, מ"פ, לכל האו עברתי את כל המחזוריות שצריך לעבור, ואחרי זה קיבלתי את החטיבה.
- וגם את ה-ב.א. קיבלת? לנדוי:
- כן. ד. שומרון:
- מתי קיבלת את החטיבה? ידין:
- קיבלתי קודם חטיבה 179 הצפונית. ד. שומרון:
- מה זה צפונית? ידין:

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צב - בוקר
העדה אל"מ ד. שומרון

בצפון הארץ. חטיבת שוט קל.

ד. שומרון:

איפה הימ"ח שלה?

ידין:

הימ"ח היה בהפחלה בקורדאני ואחר-כך בתילון.

ד. שומרון:

באיזה שנה זה היה?

אגרנט:

ב-1972, לפני שנה ושבעה חודשים.

ד. שומרון:

מתי קיבלת את #401?

ידין:

שנה אחרי זה. ב-20 ליולי 1973.

ד. שומרון:

לא עברת פו"ם?

ידין:

עברתי פו"ם עוד לפני מלחמת ששת הימים, הייתי כבר אז

ד. שומרון:

קודם ממלא מקום מג"ד לפני שקיבלתי את הגדוד,

ומשם הלכתי לפו"ם.

אני בין שליית גם במלחמת קדש?

אגרנט:

כן. הייתי מ"כ בגדוד 890.

ד. שומרון:

בששת הימים מה היית?

ידין:

בדיוק אז היינו בפו"ם כשפוזר. וקיבלתי כוח מיוחד

ד. שומרון:

בכוח של גרניח, בתל"ר, בטוקים קצת, בחרמ"ש. היינו

יחידת סיור שועה לאורך הציר הצפוני. זאת אומרת נענו ראשוניים בפתיחת רפיח ואחר-כך

המשכנו דרך אל-עריש.

בתוך חטיבה 7 או ללא קשר?

ידין:

זה לא ב-7. היינו באוגדה של טל.

ד. שומרון:

זאת אומרת הפיקוד על חטיבה בעצם שריון, זה היה

ידין:

ביולי 1973? אז קיבלת פיקוד מעשי על חטיבת שריון?

על חטיבה סדירה?

על חטיבת מילואים. את החטיבה הזו קיבלתי כי עברנו

ד. שומרון:

לטנק חדש, שוט מנוע קונטיננטל, שוט קל, ובאותה

שנה עשינו גם אימון ~~החטיבה~~ - עוצבתי שבה ששחפה חטיבה 179.

החטיבה שלכם השתתפה באחד התרגילים הגדולים

ידין:

שהיו ב-1973?

האחד ודאי היה שלנו. אבל התרגיל הגדול שאתה מתכוון

ד. שומרון:

אני מושב שהיה אוגדתי.

שני מתכוון לתרגיל הצליחה זה שהיה, בסכר הזה.

ידין:

אתם השתתפתם?

בסכר השתתפו רק הסדירים.

ד. שומרון:

אתה היית עם המילואים באותו עמן?

ידין:

אני אז הייתי שופט קצין אג"ס בתרגיל זה. ~~השתתפתי~~

ד. שומרון:

כשאתה היית קצין ענף מבצעים מה היה הנוהג אז,

ידין:

מה היה הרמטכ"ל אז?

הרמטכ"ל היה בר-לב.

ד. שומרון:

ענף המבצעים במחלקת המבצעים של אג"ס, עד איזה

ידין:

דרג בפיקוד הוא יורד בפקודות המבצע שלו? לא חשב

אם זה נעשה קודם בחיאום אבל מבחינת פקודת המבצע?

פקודת המבצע הולכת לאג"ס הפיקוד.

ד. שומרון:

אני מתכוון עד איזה פירוט הפקודה של ענף המבצעים

ידין:

נכנסת?

זה תלוי באופי הפקודה. בדרך כלל עד לרמות של פלוגות.

ד. שומרון:

לפעמים זה נשק מיוחד, אז לכלי נשק.

במאי 1973 נעשה שידוד מערכות של הפקודות האופרטיביות

ידין:

כתוצאה מכחול-לבן, ואז נוצר סלע. כשאתה היית ראש

ענף מבצעים מה הייתה התכנית האופרטיבית הבסיסית של פיקוד הדרום? אתה זוכר?

קראו לה "זרוע נטויה".

ד. שומרון:

מה היא הייתה?

ידין:

ועדת החקירה - 17,274

אד.

- 50 - 48 -

ישיבה צג - בוקר
העד: אל"מ ד. שומרון

הרעיון המרכזי היה להגיע עד לנילסן, אזור קהיר.

ד. שומרון:

אבל המאמץ העיקרי היה בצפון.

זו תכנית אופנוסיבית. היחה גם תכנית הגנתיית?

ידין:

כן. קראו לה סלע. הרעיון המרכזי הוא כזה -

ד. שומרון:

תכנית סלע שבה יש גיוס מלא של כל הכוחות העומדים

לרשות צה"ל. תכנית שניה בלקהפיקודים הייתה של הגנה רק עם הכוחות הססירים

שלב ראשון עד שייכנסו מילואים. ואז יש שמחה - בפיקוד ~~הגנה~~ דרום זה שובך

יונים, בפיקוד צפון היה חומה והיו שלבים שונים של העניין הזה, וגם סלע.

ושובך יונים הוא בעצם תכנית הגנה של הססירים בלבד.

אתה באה לפיקוד צרם ל-401 למעשה יחד עם אלוף גונן?

ידין:

באותו יום?

כמעט.

ד. שומרון:

לפניו או אחריו?

ידין:

אני חושב שלפניו איזה שבוע.

ד. שומרון:

אבל אתה הכרת את הגזרה בתוקף תפקידך?

ידין:

קודם כל הייתי שם מג"ד במלחמת ההתשה. הייתי דנוקא

ד. שומרון:

בגזרה הדרומית.

השטח היה מדובר לך?

ידין:

כן, גם מלפני זה. כשהגעתי לקו, לפני הכניסה לקו

ד. שומרון:

היינו מתוכננים ב-7 לאוקטובר להכנס לקו.

אחרי כן מיל.

לפני כן - או
מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ב - בבוקר

העד: אל"מ דן שומרון

להתליף את 14?

ידין:

כן. לפני הירידה כבר היינו בשלב של סיורים בתעלה, עד רמת
מפקדי טנקים.

ד. שומרון:

החפיפה הזאת היתה עם אל"מ רשף? היתה חפיפה כזאת?

ידין:

כן. אנחנו שלחנו את מפקדי הטנקים שלנו, עד רמת מפקדי
טנקים, סיררו בגזרה בשביל להכיר אותה. זה התחיל עוד שלושה

ד. שומרון:

שבועות לפני ההתלפה. כדי שלא יוצאו ביחד, היתה איזו צורה מדורגת, כולם יצאו
להכיר את הגזרה, יש בדרך כלל שינויים, לא תמיד גדולים, אבל בנו ראמפה...

אשאל אותך את השאלה שכל אחד שואל ושאל אותך, ונשאלת גם

ידין:

בתחקירים של מה"ד, ובכל זאת הייתי רוצה לקבל תשובה קצרה.

בתשובה שלך לרב-אלוף לסקוב קודם אמרת שהקונצפציה היתה שאת החי"ר של האויב

ישמיד השריון. מה ידעת אז ומה חשבתם אז על הנשק האנטי-טנקי של החי"ר?

מהו הנשק - ידענו.

ד. שומרון:

ידעתם שיש "סאגרים".

ידין:

ידענו שיש "סאגרים", גם ידענו את התכונות שלהם.

ד. שומרון:

"ר.פ.ג'י"?

ידין:

כן, גם ידענו את התכונות שלהם. אבל הערכנו, ואני רוצה להגיד

ד. שומרון:

לך שאני לא חושב שצריך באופן עקרוני לשנות את הדעה - שאפשר

את החי"ר הזה (חשבתי שיותר בקלות), אפשר לעבור בתנועה דרכו, לשטוף אותו והוא

יחמוטט.

למרות הנשק האנטי-טנקי שלו?

ידין:

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

העד: אל"מ דן שומרון

ד. שומרון: כן. אני אולי אכנס לזה קצת יותר, אם לא איכפת לכם, כי

להערכתי פה מגזימים מאד בערך הכוח שלהם. אנחנו עבדנו מאד

לא נכון, מאד לא חכם, ובגלל זה הם הביאו לביטוי את כל הכלים האלק בצורה הכי טובה. זה לדעתי היה ה"פאול" שלנו.

המצב באותו לילה היה כזה, שכשאנחנו הגענו עם טנקים לא היה

מצב שאנחנו עומדים בעמדות והחיי"ר הזה צולח או עובר, אלא כשאנחנו הגענו הוא היה

במארבים. ובעצם כל הלילה הראשון מה שאנחנו עשינו זה התגברות על מארבים, רק

על מארבים, כשכלי הנשק שלהם מצויידיים ב-ס.ל.ס. אגב, בלילה ה"סאגריס" עבדו

מעט מאד.

לא רואים טוב.

ידין:

הוא צריך לראות.

יש להם מגבלות. /בטוחים הקצרים הוא לא יעיל, עד 500 מטר;

ד. שומרון:

ומעל 500 מטר הוא לא ראה טוב. לכן בעיקר באזוקות ומוקשים.

מה אמרת על ה"סאגריס"?

היו"ר אגרנט:

ל"סאגר" יש מגבלות, שעד 500 מטר, אפילו קצת יותר להערכתי

ד. שומרון:

מבחינה מעשית, הוא לא יעיל. הוא לא יעיל, כי קשה להכניס

אותו לקו תצפית מטרה.

עד 500 מטר?

לנדוי:

הלא היורה חייב לראות את הפגז כדי להנחות אותו. אחרי 500

ידין:

מטר הוא כבר לא רואה בלילה.

ועד 500 מטר הוא לא יכול לעשות את זה, כי הטיל עולה גבוה,

ד. שומרון:

צריך להכניס אותו לקו תצפית מטרה ולכוון. צריך מרחק מינימלי

כדי להכניס את הטיל הזה לקו הזה, ואז להתחיל לשמור אותו על המטרה. המרחק הזה,

עם המגבלות של בית-החרושת, הוא 500 מטר. מעשית, להערכתי, זה יותר מזה אפילו.

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - כבוד

העוד: אל"מ דן שומרון

אבל בכל אנפן בטווחים קצרים אי אפשר להפעיל "סאגרים" כלל. ובלילה הטווחים ארוכים, גם לא רואים. לכן רק בתאורה אפשר להשתמש בו. בלילה יש צללים, לא מכירים, מה שתלוי על מצנת, מתנדנד, זה לא כל כך פשוט. הם גם ירו מאוח "סאגרים" בלילה.

והיה להם גם "רפג'י". היה להם ס.ל.ס. על ה"רפג'י".

ובטווחים של 100 מטר הם ירו מדויק. הם ירו גם מ-20, מ-30 מטר, מדויק מאד.

היו"ר אגדנט: ב-100 מטר?

ד. שומרון: ב-100 מטר ופחות, הם פגעו מדויק.

יותר מזה: הם הלכו עם מוקשים בידיים, והם היו מניחים את

זה, אפילו גלוי. מוקש אחד - רואים, עוקפים אותו אלא לפעמים. בלילה גם לא

רואים אותם. לפעמים לא רואים - עולים עליו. היו טנקים שפשוט נעצרו בגלל

המוקשים. והתנועה הייתה דרך מארבים.

לדעתם אם אנחנו לא היינו נותנים להם את הלוקסוס הזה שאנחנו

נסתובב ביניהם...

אגב, הם לא היו טוב. אני הסתובבתי ביניהם בלילה הראשון. הם בורחים כשאנחנו

נכנסים ביניהם. הם יורים, מה שפגע - פגע, והם בורחים. אבל הם רבים, רבים.

שתי דיביזיות זה הרבה מאד בשטח הזה. להסתובב עם טנקים בודדים - זה הרבה.

נבנצל: אמרת שלולא נחננו להם את הלוקסוס של מה?

ד. שומרון: שאנחנו נסתובב דרך המארבים שלהם, או הייתי אפילו מגדיר את

זה אחרת: בקליפה הקשה. כשצבא נלחם יש לו בחזית קליפה קשה

יותר, שם מרוכז הנשק, שם מרוכזים הלוחמים, זה לא כל כך עמוק. אנחנו כל הזמן

הסתובבנו עם הקליפה הזאת בפנים. לא היה מצב שעברנו דרכם, עברנו דרך אותו כוח

שהוא כוח רציני, והגענו לאזור הרך, ועל-ידי זה הם החמזטטו. לא היה מצב כזה.

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

הערות אל"מ דן שומרון

לדעתי בליה הראשון, אם אנחנו היינו בריכוזים אצלם

גודדיים, בלי להתעסק עם המעוזים...

היו"ר אגרנט: אילו מה?

ד. שומרון: אילו היינו מתקיפים בריכוזים גודדיים, בטוחה של

2000 מטר מהסוללה למשל, לפתוח מחוץ לטווח היעיל של

כל ה"ר, פ, ג"י" וה"סאגרים" הבודדים, מניעים את השטח, וברגע שהיינו רואים

רק"מ, כלי רכב כלשהו, יוצא - הוא גם צריך לפתוח בסוללה בצד שלנו בשביל

לצאת - מזהים אותו, - היינו מרכזים את כל מעט הארטילריה שיש לנו על אותו

אזור, ועם מכה, גודד שלם, עולים על התעלה, על הסוללה במקום הזה, משמידים

את מי שמנסה שם לעבור, משמידים את אותו גשר שברור שהוא ישנו שם, והוזרים

אהורה.

לסקוב: אותו דבר יכולתם לעשות עם מרגמה ומעקב (א) פשוט.

ד. שומרון: גם זו אפשרות.

לסקוב: אתה רואה את הריכוז, אתה מכונן את האש.

ד. שומרון: נכון, אבל צריך משהו לצפות על הגשר.

ידין: האם היו לכם מרגמות?

ד. שומרון: לא.

ידין: ביניכם נשאלה השאלה, למה?

ד. שומרון: כן. יש אומרים שלפעמים גלחמים את המלחמה שעברה.

בששת הימים היתה מלחמה בעלת אופי אחר, אז לא השתמשו

במרגמות, אז הוציאו אותן.

לסקוב: לא צריך "סוברן" מזהב בשביל לשבור שמשה. אפשר עם

אבן פשוטה לעשות את זה.

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"כ - בבוקר

הערות: אל"מ דן שומרון

- ד. שומרון: נכון, אבל בכל אופן, עם ריכוז אש עצמי הם ברחו מאחור.
- לנודע: האם היו לכם מקלעים, האם היו על הטנקים כל המקלעים שהיו צריכים להיוח?
- ד. שומרון: היו, היו, כלומר הם היו בסדר. מבחינה טכנית היו טנקים טובים, המקלעים בסדר. לנו יש לטנקים האלה ציוד אינפרה-אדום...
- ידין: לנהג.
- ד. שומרון: לנהג. וציוד אינפרה-אדום - מי שמכיר - בליל ירח האפקטיביות שלו יורדת. ו-ס.ל.ט, עולה.
- היו"ר אגרנט: מה זה ה-ס.ל.ט?
- ד. שומרון: מגביר אור כוכבים.
- לנודע: "סטאר לייט סיסטם".
- ידין: בצפון, לעומת זה, אמרו לנו שהאינפרה-אדום שהיה על הטנקים הסורים, למרות שזה היה אדום לצל ירח, היה די אפקטיבי. כך אמרו לנו.
- ד. שומרון: יכול להיות, אני כבר לא זוכר אם היה ירח מלא כל הלילה או שהוא שקע באיזון שהיא שעה.
- ידין: היה ירח מלא, זה היה אמצע החודש.
- ד. שומרון: לא, אני עכשיו זוכר. הירח שקע, איפה שהוא בשעות הבוקר האחרונות היה חושך מוחלט. יכול להיות שאלה השעות שמישהו דיבר עליהן. כי אולי בשעות האלה הם הקפו, אני כבר לא יודע, אולי באמת אלה היו השעות.

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

הער: אל"מ דן שומרוןהינ"ר אגרנט:

לנו לא היה ס.ל.ס.?

ד. שומרון:

לנו לא היה, זאת אומרת עקרונית כצבא - יש, בכמויות

בודדות, לא היה את זה בצורה מוסדית, נגיד, לכל

יחידה בתקן מסויים, ולכן צצצצצצצצ כל הזמן בעצם נלהמנו במארבים. זה היה

אופי המלחמה. היות וגם היינו חייבים לשמור על המעוזים, גהרשת הזאת של

המעוזים, הרשת הגזרתית - אי אפשר היה להשתיל מלה בפניס. המעוזים צעקו

לעזרה כל הזמן. התוצאה היתה שהיה צריך לרוץ אליהם כל הזמן, ולהיכנס למעוז,

ולסוללות על ידו. וכל תנועה אל המעוז וחזרה להפש גשר או ציוד צליחה - זה

דרך מארבים. וכך בדיוק נגמרנו במשך הלילה הראשון.

בשביל זה אני אומר שהבעיה היתה לא כל כך התמוטטות

הקו. היתה שחיקת הקו. הקו נגמר לאט לאט, ^{הוא אז} לא התמוטט. אנחנו עד למחרת בשעה

11.00 בבוקר היינו על קו המים, בגזרה הדרומית. אבל אז כבר התחילו לעבור

טנקים ודוברות, בכל המקומות. עם 23 טנקים - זה לא הרמטי על כל הגזרה הזאת.

בשלב הזה אמרתי לאלברט עוד פעם, התקשרתי אליו ואמרתי

לו: עכשיו סופית, זה מה שיש לנו, או שאני אתחבר למעוזים ואשאר אתם עד הסוף

המר, או שאני אבולם בהגנה ניידת כניסת כוהות מצריים לסיני. על זה צריך להחלי

עכשיו. הוא אמר לי: עזוב את המעוזים. זה אחד הרגעים הכי נוראים שהיו.

אינני יודע אם זה קשור לפה, אבל אנחנו באותו יום עוד עשינו נסיון לחלץ את

מעוז "ליטוף", בסביבות השעה 1, אני מעריך, 12 - 1, התקשרו מ"ליטוף" ואמרו:

המצרים יושבים אצלנו בתוך המוצב, על הבונקרים; באו שני חיילים שלנו,

כשבויים, שתפסו אותם במקום אחר, והם דורשים להיכנע. אני התקשרתי למפקדת

האוגדה, הצלחתי להשיג את פינקו, לא את אלברט. אמרתי לו: מעוז זה וזה לא

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

הער: אל"מ דן שומרון

תורם לי כלום, אני מבקש אישור שייכנע. אמרו לי: שילחמו עד החייל האחרון, לא להיכנע. אמרתי לו: את התשובה הזאת אני רוצה לשמוע ממפקד האוגדה, הוא לא היה. ואמרו לי בשמו שהוא מאשר את זה.

לסקוב: זה היה ביום ראשון? באיזו שעה?

ד. שומרון: ביום ראשון, בסביבות שעה 1. אמרו שבשמו זאת התשובה.

הסברתי שהמעוזים לא תורמים שום דבר, אני לא רואה מתי אצליח להתחבר אליהם, אני מקוה שאני אצליח לבלום את הצבא המצרי. בינתיים כבר היו שם כוחות גדולים, דיברתי אתם ואמרתי להם שאנחנו עושים נסיון להלץ אותם.

הנסיון היה כזה: אנחנו כבר דיללנו גם את הארטילריה אחורה, זאת שהיחה בקו הקדמי, כבר הגיעו גם טנקים שלהם עד לארטילריה שלנו. וגדוד אחד - לא גדוד, הוא היה אז אני מניח בסביבות 10 טנקים - נחתו לו הוראה להתחיל להתקדם לכיוון המוצב, לכיוון המעוז, כאשר הארטילריה תתקדם בעקבותיו ותפרוס במקום שיהיה לה טווח למוצב. בינתיים אמרתי להם: אהם פשוט תגידו שאתם מוכנים להיכנע, אבל אתם צריכים להתפלל, גולדה צריכה לתת לזה אישור, או דיין צריך לתת לזה אישור. כל מיני דברים. תמשכו אותם קצת עד שנתקרב, אמרתי להם: ברגע שנתקרב - הארטילריה תפרוס משהיה לה טווח, היא תפגוז את המוצב עצמו, כדי שהם יברחו, ויברחו מהמוצב עצמו. הטנקים יתקרבו עד למרחק של כ-1,500 מטר. אינני רוצה להתקרב יותר, כי עם אש מהסוללות ידליקו את כל הטנקים. ובאש יירו לאגפים ויגרשו את האנשים שרואים, את המצרים שבסביבה. כשאתה תגיד לי "מוכן" בקשר - אני אגיד לך: "צא". תפוצץ את מכשירי הקשר או את מה שיש, תכין קודם, תפתחו את הדלת, ורוצו אל הטנקים.

זה התנהל כך; הטנקים הגיעו. אמרתי לו: מכשיר קשר

מ.י.

דעת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

יש לך, מכשיר קטן, זה מ"ק 25? הוא אמר לי: כבר נפגע בהפגזות קודמות, ואין לי. כי רצייתי שכשהוא ייצא שיהיה קשר אתו. לא היה.

אגב, האנשים האלה ישנם היום.

והוא אמר: מוכן, כן מוכן, לא מוכן, אני לא יודע,

היו שם קצת פקפוקים, אני לא יודע מה, בקיצור אמר: עכשיו מוכן. אמרתי לו: אני אגיד לך "אחרון נורה(?)", תספור את האצבעות-45 שניות, תשמע את הפיצוץ האחרון - רוץ החוצה." וכך היה. אחרון נורה, הטוקים ראו אותם יוצאים החוצה. השטח לא כל כך ישר, ואחרי כמה מאות מטרים נעלמו להם בשטח מת. הם חיכו שיעלו חזרה. לא עלו.

כמובן הטוקים בינתיים הותקפו על-ידי טוקים מצריים

מכיוון צפון, ועם ארטילריה רצינית. הטוקים המשיכו להתקדם, לחפש אותם, במשך שלושת-רבעי שעה בערך. נמשכו העצירה הזאת על-יד המעוז והיפוש, והם לא נמצאו.

וקשר לא היה. נתתי הוראה לטוקים, נפגעו כבר גם

טוקים, אמרתי: תחזרו חזרה.

אני יודע מהם הידם שבשטח המת הזה היו מספר מצרים

ששכבו. הם עברו על ידם, השכיבו אותם על ידם, ישבו בשקט, והם שכבו על ידם בלי לזוז.

מי זה הם?

ידין:

כוחותינו, שישבו על יד המצרים והם לא נמצאו, אבל הם

ד. שומרון:

לקחו אותם כשבי, והחזירו אותם.

אז הם נחפסו על-ידי המצרים? בשטח המת?

היו"ר אגרנט:

כן. בשטח המת.

ד. שומרון:

5243

- 60 - 59 -

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ב - בבוקר

העד: אל"מ דן שומרון

כשאתה היית בענף מבצעים, היה ויכוח אז על הקונצפציה

ידין:

של המעוזים והשנקים?

כן. היה ויכוח מר, הייתי אומר,

ד. שומרון:

ויכוח מר. מה הייתה העמדה שלך אז, אם אתה זוכר?

ידין:

היום קל לי להגיד, אבל זה גס בשטח שם זה בכתובים.

ד. שומרון:

אני אפילו הסתכסכתי פעם עם רב-אלוף בר-לב על הנושא

הזה. האירוניה הייתה - אני השבתי על זה תוך כדי הלחימה - שהנה אני גומר

את החטיבה על הקונצפציה שעליה התרוכחתי שהיא לא מתאימה. זה מה שהיה בפועל.

אחרי כן - א.כ.

עדותו של אלוף מישנה דן שומרון

היית נגד הקונצפציה של המעוזים?

היד"ר:

מאוד נגד. אפילו לתקופת מלחמת-ההתשה היא לא היחה מתאימה. ובוודאי - שלא למלחמה.

דן שומרון:

כלומר, אתה היית אז בדעה של האלופים של ושרון?

ידין:

~~אני אומר: אבל לא למלחמה. אפילו לא למצב של מלחמת~~

דן שומרון:

ההתשה, גם אז היא לא היחה מתאימה. אבל בטח שלמלחמה

היא לא היחה מתאימה. יש פה סתירה פנימית בין ריכוז כוחות הבלתימת מיתקפה ובין פוזר של כולם לכל אורך המעוזים ותגועה לרוחב החזית.

תאם אתה חושב שהסוללה שהקמנו לאורך הצד שלנו, אהוא

ידין:

היה לרועת לנו או לא?

אני לא חושב כך.

דן שומרון:

כש שמענו על השקפה כזו, שזה בתן להם מחסה לחי"ר ושזה

ידין:

היה נגד הטוקים שלנו, מבלו שיחן לטוקים שלנו מחסה.

הטוקים שלנו לא יכלו לפעול.

דן שומרון:

נגד חי"ר?

ידין:

לא, המעוזים שלנו היו במרחקים כאלה בין האחד לשני

דן שומרון:

שכשום אופן לא היו מסוגלים/לעצור עליחה, אלא אפילו

להתריע עליה, דהמצרים לא עברו על-ידם, אלא עברו ב י נ י ה ם .

סליחה! אני מדבר לא על המעוזים. אני מדבר על הסולי

ידין:

הסוללה הזאת היא, לפי דעתי, מכשול טוב נגד טוקים.

דן שומרון:

עדותו של אלוף מישנה דן שומרון

דן שומרון (משפט): לא צריך בכלל מהצבים. היות ויש לנו בדיקת המקרה באות
הארמיה השלישית, הרי בעצם כל הימים הראשונים הגענו מ
שני ואני גם הבעתי למיפקדה שלהם.

ידין: מצד שני, מ מ ע ר ב לתעלה?

דן שומרון: כן. כשהם היו מכותרים, אח התצפיות ערכנו מטוקים שלו

ידין: בחטיבה
היית או במלאכה של ברן?

דן שומרון: של ~~המלאכה~~ קלמן. הראיתי את הפעולות שלהם. ראיתי

אין הם עוברים בין המעוזים. ומהפלוגה, בכלל, כוח שלי
או רביעי הלך למעוז הזה. הם תופשים חסימות נגד הטוקים ~~המלאכה~~ שראו אותם ועשו
חדגיל, אנחנו ערכנו שגים תרגילים של חסימות למעוזים על צירים, איזה עמדות תופי
הטוקים. אני ראיתי במירשם שלהם את העמדות של הטוקים שלנו כשהן מסומנות, ראיתי
החץ, איפוא הטוק שלנו או שדרת טוקים שלנו. ושם כל זה מצוייר.

ידין: טוב. אולי עוד שאלה. אני מביין את הקונצפציה שלך:

שהתנגדות לקונצפציה. בדיעבד, אני שואל: קאם הכוח ה
ערוך ב"שובך יוניס" בזמן, לא לקראת 5. גניפה ביום שבת בבוקר, לפני התכנית של
"שובך יוניס", הוא יכול היה למועה צליחה או לא?

דן שומרון: יש סיכוי, שאם אנחנו עומדים בעמדות, זהם עולים מהתע

ותופסים את מכת-האש הראשונה - יחכן שהיו נשברים כבר
בשלב הזה. אבל להגיד שזה בטוח - אינני יכול.

ידין: שמע, אני רוצה להגיד ככה: אלוף שרון היה נגד

הקונצפציה, והוא למעשה היה אלוף פיקוד הדרום בזמן
שהתכנית של המעוזים אושרה. עכשיו, כשהוא פיתח תכנית כזאת, כפי שפיתח, למרות
שהיא בניגוד לקונצפציה, ונניח שזאת היתה תכנית שהוא העריך, שבנותונים האלה -

דעת החקירה - 17.2.74

אכ

- 64 -

ישיבה צ"ב

עדותו של אלוף מישנה דן שומרון

אז הוא צירף לזה עוד דבר. החכונות שלו הייתה - לפחות -

דן שומרון:

באותה תקופה כשקיבל את פיקוד הדרום.

מי, שרון?

היו"ר:

כן.

דן שומרון:

מתי?

היו"ר:

כשהוא קיבל את פיקוד הדרום. דיברנו על זה פעם. הוא

דן שומרון:

דיבר על המיטרד.

מתי? עכשיו, במלחמה?

היו"ר:

לא! לפני זה. כשקיבל את פיקוד הדרום.

דן שומרון:

הייתה שיחה? הוא דיבר על הרמטכל בענין זה?

היו"ר:

לא אני אומר את לפי מה שהוא אמר לי על השיחה. אני

דן שומרון:

אומר "אני"א. זאת לא עדות משפטית. זה מה שהוא אמר

על השיחה. כששואלים פה על הקונצפציה של אריק, אני רוצה פשוט לספר שהוא אמר כי

המעוזים יפוננו זכי הם גומרים את תפקידם ברגע שנתנו התרעה בלשהו. היות והוא לא

רצה להתחזק אותם וגם לא רצה צורך להתחזק אותם; אבל אם ישום, הרי הם גומרים את

תפקידם ברגע שנתנו התרעה. לצורך זה היה להם ררב בפנים: נגמ"שים וכלים. היה

לכולם רכב כדי להסתלק.

היה לו אמנם איזה דיון עם הרמטכל על כך באיזה שלב זמ

עוזבים. כנראה, שהנושא הזה טוב, מי מתי שזה יהיה בהתאם להתפתחות, הבי הוא יב

את הרשות אז משתו כזה. אבל אריק לא ראה את המעוזים אישית כדבר הכרחי.

מה הייתה הקונצפציה שלו שתיכף/צריך לפנות אותם? אבל

היו"ר:

לא התבטא בשום ~~אמצע~~ תכנית מלחמה.

עדותו של אלוף מישנה דן שומרון

בפקודה כתובה?

דן שומרון:

למשל, במיסמכים בינואר - בהם לא מדובר על זה.

ידין:

כנראה, שהוא לא עמד על זה, אלא קיבל את הדין.

לבדני:

אני גם יודע שאוסו אותו בקשר לנשוא המעוררים. אז יכול

דן שומרון:

להיות שבפקודה הוא לא רצה לסכם. כנראה. יכול להיות,

שהיה היה בבחינה "תורה שבעל-פה" ובי על זה יותלט ברגע שיהיה צורך בזה, כאשר תהיו

דרישה.

אני מודה לך מאוד על העדות, ואני רוצה להביע את

הפני"ר:

הערכתו לצורה אשר בה אחת להמת עם החטיבה, כפי שקראו

על כך בתפאור שקיבלנו אותו במפורט.

אני רוצה להגיד לכם שהמלחמה היא לא של אנשי הצוותים.

דן שומרון:

זה החכמה, המפקדים - זה חלק קטן.

יש לי אולי שאלה אליכם, אני מחר צריך להיות באיזור

חקירה אצל אלוף מישנה (לא ברור השם, א.כ.).

יש לו שאלות תורתיות רק.

לסקוב:

קשה לי העניין הזה עם החקירות.

דן שומרון:

תוכל להגיד לו בשמנו שכל כל הבעיות, אם הוא ישאל את

ידין:

שאחננו שאלנו על זה כבר עונות, ואז הוא לא ילחץ עליך

הוא יתעניין יותר בעניין של מרגמות ופריסות ושיטות של לחימה ועוד דברים מסוג זה

שלום לכם ותודה!

דן שומרון:

שלום!

חברי הועדה: